

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः, हरिद्वारम्
वेदवेदाङ्गसङ्कायान्तर्गतः वेद-पौरोहित्यविभागः
राष्ट्रीयशिक्षानीत्यनुगुणं (NEP-2020) चतुर्वर्षीयस्नातककक्षापाठ्यक्रमे
सामान्य-ऐच्छिक-पाठ्यक्रमः (GE)
विषयः – वैदिकसाहित्यम् (आर्षपाठ्यक्रमः)

पूर्णाङ्कः – 100
सैद्धान्तिकम् - 75
आन्तरिकमूल्यांकनम् – 25

प्रथमसत्रम्

पत्रसंख्या GE-1	पाठ्यग्रन्थाः- (क) यजुर्वेदः (चत्वारिंशत्तमोऽध्यायः) (ख) आर्याभिविनयः (ग) संस्कृत वाङ्मय का बृहद् इतिहास (वेद खण्ड) (घ) ऋग्वेदादिभाष्यभूमिका	अङ्काः 75+25	अर्जिताङ्कः (क्रेडिट) 4
भागक्रमः (इकाई)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	
1.	यजुर्वेदस्य चत्वारिंशत्तमाध्यायस्य मन्त्रार्थः, वैदिकशब्दार्थः (महर्षिदयानन्दभाष्यानुसारम्)	15	
2.	आर्याभिविनयस्य प्रथमप्रकाशस्य 1-15 पर्यन्तं मन्त्रार्थः वैदिकशब्दार्थश्च	15	
3.	ईश्वरविषयः, वेदोत्पत्तिविषयः ऋग्वेदादिभाष्यभूमिकानुसारेण	15	
4.	वेदब्राह्मणयोः परिचयः	15	
5.	षोडशसंस्कारेषु अष्टानां संस्काराणां निबन्धात्मकः परिचयः (गर्भाधान-पुंसवन-सीमन्तोन्नयन-जातकर्म-नामकरण-निष्क्रमण- अन्नप्राशन-चूडाकर्मसंस्काराः)	15	
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial) आन्तरिकमूल्यांकनम्	25	

सन्दर्भग्रन्थः –

- 1- यजुर्वेदभाष्यम् (चतुर्थभागः), प्रकाशकः- वैदिकयन्त्रालयः, अजमेरः (राज-)
- 2- आर्याभिविनयः, प्रकाशकः - हरयाणासाहित्यसंस्थानम्, गुरुकुलझज्झरः
- 3- वैदिकसाहित्य एवं संस्कृति, डॉ- कपिलदेव द्विवेदी
- 4- वैदिकसाहित्य एवं संस्कृति, आचार्य बलदेव उपाध्याय
- 5- वैदिकवाङ्मय का इतिहास, प्रकाशकः - विजयकुमार गोविन्दराम हासानन्द, नई सड़क, दिल्ली
- 6- संस्कारविधिः, प्रकाशकः- वैदिकयन्त्रालयः, अजमेरः (राज-)
- 7- संस्कृत वाङ्मय का बृहद् इतिहास, प्रथम खण्ड (वेद), आचार्य बलदेव उपाध्याय, उत्तर प्रदेश संस्कृत संस्थान, लखनऊ
- 8- ऋग्वेदादिभाष्यभूमिका, महर्षिदयानन्दसरस्वती, आर्षसाहित्यप्रचारट्रस्टः, देहली

आन्तरिकमूल्याङ्कनस्य अङ्काः –

1. आन्तरिकमूल्यांकनम्/प्रदत्तनियतकार्यम् – अङ्काः 10
2. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी/शास्त्रपरिचर्चा – अङ्काः 5
3. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धश्च – अङ्काः 5
4. उपस्थितिः 75% = 1 अङ्कः, 76% - 80% = 2 अङ्कौ, 81% - 85% = 3 अङ्काः,
86% - 90% = 4 अङ्काः, 91% तः अधिकम् = 5 अङ्काः ।

द्वितीयसत्रम्

पत्रसंख्या GE-2	पाठ्यग्रन्थः – (क) संस्कृत वाङ्मय का बृहद् इतिहास (वेद खण्ड) (ख) ऋग्वेदः(संज्ञानसूक्तम्) (ग) अथर्ववेदः(भूमिसूक्तम् 1-15 मन्त्रपर्यन्तम्) (घ) आर्याभिविनयः (ङ) ऋग्वेदादिभाष्यभूमिका	अङ्काः 75+25	अर्जिताङ्कः (क्रेडिट) 4
भागक्रमः (इकाई)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	
1.	ऋग्वेदस्य संज्ञानसूक्तम्-म-10,सू-191, मन्त्रार्थः, वैदिकशब्दार्थः	15	
2.	अथर्ववेदस्य भूमिसूक्तम्-का--12/सू--1/मन्त्र-1-15 पर्यन्तम् मन्त्रार्थः	15	
3.	आर्याभिविनयस्य प्रथमप्रकाशस्य 16-30 पर्यन्तं मन्त्रार्थः वैदिकशब्दार्थश्च	15	
4.	आरण्यक—उपनिषद्—परिचयः	15	
5.	षोडशसंस्कारेषु नवमतः षोडशसंस्कारपर्यन्तं निबन्धात्मकः परिचयः(कर्णवेध-उपनयन-वेदारम्भ-समावर्तन-विवाह- वानप्रस्थ-संन्यास-अन्त्येष्टिसंस्काराः)उपनिषत्साहित्यम्	15	
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial) आन्तरिकमूल्यांकनम्	25	

सन्दर्भग्रन्थः –

- 1- वैदिकसूक्तमंजरी, डॉ. रघुवीरवेदालंकारः, प्रकाशकः -चौखम्बा पब्लिशर्स वाराणसी
- 2- आर्याभिविनयः, प्रकाशकः - हरयाणासाहित्यसंस्थानम्, गुरुकुलझज्जरः
- 3- संस्कारविधिः, स्वामिदयानन्दसरस्वती,प्रकाशकः- वैदिकयन्त्रालयः, अजमेरः (राज-)
- 4- संस्कृत वाङ्मय का बृहद् इतिहास, प्रथम खण्ड (वेद), आचार्य बलदेव उपाध्याय, उत्तर प्रदेश संस्कृत संस्थान, लखनऊ

तृतीयसत्रम्

पत्रसंख्या GE-3	पाठ्यग्रन्थः – (क) वैदिकवाङ्मयस्येतिहासः (ख) यजुर्वेदः (एकत्रिंशत्तमोऽध्यायः) (ग) ऋग्वेदः (हिरण्यगर्भसूक्तम्) (घ) अथर्ववेदः (सांमनस्यसूक्तम्) (ङ) ऋग्वेदादिभाष्यभूमिका	अङ्काः 75+25	अर्जिताङ्कः (क्रेडिट) 4
भागक्रमः (इकाई)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	
1.	ऋग्वेदस्य हिरण्यगर्भसूक्तम्, म.-10, सू.-121 मन्त्रार्थः	15	
2.	अथर्ववेदस्य सांमनस्यसूक्तम्, का-3, सू.-30 मन्त्रार्थः	15	
3.	यजुर्वेदस्य एकत्रिंशत्तमाध्यायस्य मन्त्रार्थः (महर्षिदयानन्दभाष्यानुसारम्)	15	
4.	यजुर्वेदस्य एकत्रिंशत्तमाध्यायस्य वैदिकशब्दार्थः	15	
5.	वेदानां नित्यत्वविचारविषयः ऋग्वेदादिभाष्यभूमिकानुसारेण	15	
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial) आन्तरिकमूल्यांकनम्	25	

सन्दर्भग्रन्थः –

- 1- वैदिकसूक्तमंजरी, डॉ. रघुवीरवेदालंकारः, प्रकाशकः -चौखम्बा पब्लिशर्स वाराणसी
- 2- वैदिकसाहित्य एवं संस्कृति, आचार्य बलदेव उपाध्याय, डॉ- कपिलदेव द्विवेदी
- 3- वैदिकवाङ्मयस्येतिहासः, पं जगदीश चन्द्र मिश्र, चौखम्बा, वाराणसी
- 4- ऋग्वेदादिभाष्यभूमिका, महर्षिदयानन्दसरस्वती, आर्षसाहित्यप्रचारट्रस्टः, देहली

चतुर्थसत्रम्

पत्रसंख्या GE-4	पाठ्यग्रन्थः – (क) ऋग्वेदः (अग्नि-नासदीयसूक्तयोः) (ख) ऋग्वेदादिभाष्यभूमिका	अङ्काः 75+25	अर्जिताङ्कः (क्रेडिट) 4
भागक्रमः (इकाई)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	
1.	ऋग्वेदस्य अग्निसूक्तम्, म--1, सू--1 मन्त्रार्थः, वैदिकशब्दार्थः	15	
2.	वेदोक्त धर्मविषयः ऋग्वेदादिभाष्यभूमिकानुसारेण	15	
3.	ऋग्वेदस्य नासदीयसूक्तम्, म--10, सू--129 मन्त्रार्थः, वैदिकशब्दार्थः	15	
4.	गणितविद्याविषयः ऋग्वेदादिभाष्यभूमिकानुसारेण	15	
5.	भारतीयसंस्कृतेः वैशिष्ट्यम् तथा पुरुषार्थचतुष्टयम् (निबन्धात्मकपरिचयः)	15	
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial) आन्तरिकमूल्यांकनम्	25	

सन्दर्भग्रन्थः –

- 1- ऋग्वेदः, प्रकाशकः- वैदिकयन्त्रालयः, अजमेरः (राज-)
- 2 वैदिकसूक्तमंजरी, डॉ. रघुवीरवेदालंकारः, प्रकाशकः -चौखम्बा पब्लिशर्स वाराणसी
- 3- वैदिकसाहित्य एवं संस्कृति, आचार्य बलदेव उपाध्याय, डॉ- कपिलदेव द्विवेदी
- 4- ऋग्वेदादिभाष्यभूमिका, महर्षिदयानन्दसरस्वती, आर्षसाहित्यप्रचारट्रस्टः, देहली

पञ्चमसत्रम्

पत्रसंख्या GE-5	पाठ्यग्रन्थः – (क) तैत्तिरीयोपनिषद् (ख) कठोपनिषद्	अङ्काः 75+25	अर्जिताङ्कः (क्रेडिट) 4
भागक्रमः (इकाई)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	
1.	तैत्तिरीयोपनिषदि शिक्षावल्ली	15	
2.	तैत्तिरीयोपनिषदि ब्रह्मानन्दवल्ली	15	
3.	तैत्तिरीयोपनिषदि भृगुवल्ली	15	
4.	कठोपनिषद् परिचयः	15	
5.	कठोपनिषद् मन्त्रार्थविमर्शः	15	
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial) आन्तरिकमूल्यांकनम्	25	

सन्दर्भग्रन्थः –

- 1- एकादशोपनिषद्, डॉ. सत्यव्रतसिद्धान्तालंकारः, विजयकुमारगोविन्दरामहंसानन्दः, नवदेहली
- 2- कठोपनिषद्, गीताप्रेस, गोरखपुरनगरम्
- 3- तैत्तिरीयोपनिषद्, गीताप्रेस, गोरखपुरनगरम्

षष्ठसत्रम्

पत्रसं ख्या GE-3	पाठ्यग्रन्थः – (क) इन्द्रसूक्तम्, ऋग्वेदः 2.12 (ख) ऋग्वेदादिभाष्यभूमिका (ग) विश्वामित्रनदीसंवादसूक्तः ऋग्वेदः 3.33 (घ) हिरण्यगर्भसूक्तम्, ऋग्वेदः 10.121	अङ्काः 75+25	अर्जिता ङ्कः (क्रेडिट) 4
भागक्रमः (इकाई)	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	
1.	नौविमानादिविद्याविषयः, तारविद्याविषयः ऋग्वेदादिभाष्यभूमिकानुसारेण	15	
2.	पुनर्जन्मविषयः, पंचमहायज्ञविषयः ऋग्वेदादिभाष्यभूमिकानुसारेण	15	
3.	इन्द्रसूक्तम्, ऋग्वेदः 2.12, मन्त्रार्थः	15	
4.	विश्वामित्रनदीसंवादसूक्तः ऋग्वेदः 3.33 मन्त्रार्थः	15	
5.	हिरण्यगर्भसूक्तम् ऋग्वेदः 10.121 मन्त्रार्थः	15	
6.	अनुशिक्षणम् (Tutorial) आन्तरिकमूल्यांकनम्	25	

सन्दर्भग्रन्थः –

- 1- ऋग्वेदः, प्रकाशकः- वैदिकयन्त्रालयः, अजमेरः (राज-)
- 2- वैदिकसूक्तमंजरी, डॉ. रघुवीरवेदालंकारः, प्रकाशकः -चौखम्बा पब्लिशर्स वाराणसी
- 3- ऋग्वेदादिभाष्यभूमिका, महर्षिदयानन्दसरस्वती, आर्षसाहित्यप्रचारट्रस्टः, देहली
- 4- ऋग्वेदादिभाष्यभूमिका, महर्षिदयानन्दसरस्वती, आर्षसाहित्यप्रचारट्रस्टः, देहली